

BRABANT KIEST BIOLOGISCH!

OPLOSSINGEN VAN DE BIOLOGISCHE SECTOR VOOR DE PROVINCIE

ZLTO

biohuis

SAMENWERKEN AAN EEN TOEKOMST VOOR BOEREN

In maart 2027 staan de nieuwe Provinciale Statenverkiezingen gepland. Zowel voor u als voor ons een belangrijk moment. Daarom overhandigen wij u dit document. Enerzijds om u bekend te maken met de diversiteit van de biologische landbouw- en voedingssector. Een sector die positief bijdraagt aan het oplossen van de vele uitdagingen waar de landbouw mee worstelt. Die bruggen slaat tussen de boerenondernemer en andere maatschappelijke spelers in het landelijk gebied. Die vooruitstrevend en toekomstbestendig is en die werkt volgens productieregels die zijn vastgelegd in een Europese wet die in ieder land van de EU en ook in veel landen daarbuiten geldt. Het Ministerie van LVVN ziet toe op de juiste uitvoering in Nederland en heeft Skal Biocontrole als toezichthouder aangesteld.

Anderzijds dient dit document om u punten mee te geven waarvan het in onze ogen belangrijk is om de komende jaren in Brabant mee aan de slag te gaan. U vindt op de pagina's hierna 6 belangrijke punten die nodig zijn om de opgaven waar de landbouw in Brabant voor staat verder te kunnen helpen. Wij hopen dan ook dat u deze punten waar mogelijk een plek wilt geven in uw verkiezingsprogramma. Hiermee kunnen we samen werken aan een goede en gezonde toekomst voor de landbouw in Brabant en de ondernemers die hierin actief zijn.

Door gericht in te zetten op de groei van de biologische sector, worden direct resultaten geboekt en kan Nederland van het slot. Niet vreemd dat een grote groep maatschappelijke spelers de biologische sector noemt als onderdeel van de oplossing, waaronder LTO, Bouwend Nederland, Natuur & Milieu, Dierenbescherming, de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (VEWIN) en het Nationaal Burgerberaad Klimaat. In de landelijke politiek is er een breed draagvlak voor de biologische sector, wat onder andere blijkt uit de Kamerbrief van 26 juli.

In dit document leest u wat wij van de Provincie vragen. Zie dit document dan ook gerust als een aanbeveling richting uw verkiezingsprogramma's. Ook kunt u in de bijlage lezen hoe de biologische sector bijdraagt aan verduurzaming en bijzonderheden voor verschillende biologische plantaardige en dierlijke ketens.

Wij, de kerngroep Bioboeren Brabant, hebben het opgesteld in samenwerking met het Biohuis, de landelijke vereniging van biologische boeren. We hebben al gesprekken gevoerd met ambtenaren, statenleden en gedeputeerden van de provincie. We willen die gesprekken voortzetten en hopen dat dit document daarbij behulpzaam is. Wij wensen u veel succes en wijsheid in (de voorbereidingen naar) de Provinciale Staten verkiezingen van 2027.

Noord-Brabant was de eerste provincie in Nederland die een ambitie van 15% biologische landbouw in 2030 in haar beleidskader opnam. Het Actieplan Biologische Landbouw van de Provincie noemt al veel goede actiepunten. Deze moeten nu echt tot uitvoering komen. Zo kan Noord-Brabant ook de eerste provincie zijn in Nederland die met een versnelling aan de slag gaat om invulling te geven aan deze ambitie!

Met vriendelijke groet,

Pipie Smits van Oyen, gemengd biologisch bedrijf te Drimmelen (voorzitter Biohuis); angus@dekoekoekdrimmelen.nl
Joost van Alphen, biologisch varkenshouder in Heusden; info@alpeko.nl
Wilco Verbruggen, biologisch melkveehouder in Erp; wilkoe24@gmail.com
Emiel Anssems, biologisch vleesveehouder in Teteringen; bioboer@heiningenhoef.nl
Stefan Dankers, biologisch melkveehouder in Dongen; dankersecovof@outlook.com
Jan van den Broek, bioboerderij 't Schop in Hilvarenbeek; jan@hetschop.nl
Guus van Roessel, biologisch melkveehouder in Udenhout; guus@vroessel.nl
Dyanne Schrauwen, biologisch akkerbouwer in Zevenbergen; dyanne.schrauwen@gmail.com
Paul Schots, biologisch melkveehouder in Son en Breugel; info@dehofstad.com
Manon van Balkom, biologisch melkveehouder in Helvoirt; mvbalkom@hotmail.com

Namens de biologische sector,

De kerngroep bioboeren Brabant is een netwerk van biologische boeren waarin verschillende initiatieven en organisaties in Brabant vertegenwoordigd zijn, zoals het Goed Boeren Netwerk, Vereniging Biologische Boeren Zuidwest Nederland, studieclub biologische melkveehouderij Brabant en ZLTO.

Biohuis is de landelijke vereniging van biologische boeren. 1100 Biologische boeren uit alle landbouwsectoren zijn lid. Het Biohuis draagt samen met BioNederland en de BioWinkelvereniging bij aan Bionext, de ketenorganisatie voor biologische landbouw en voeding. Zo werkt de Nederlandse biologische keten van boer tot consument samen.

PROVINCIAAL ACTIEPLAN BIOLOGISCH

“De groei van het biologische areaal draagt bij aan het stimuleren van extensieve landbouw, een emissiearme veehouderij en een toekomstbestendig verdienmodel in de zones rondom Natura 2000-gebieden en beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden.”

~ Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

ONZE AANBEVELINGEN: ZES PUNTEN

1.Stimuleer en faciliteer biologische landbouw in de Gebieds-Gerichte Aanpak (GGA) en Overgangsgebieden

De komende jaren wordt er verder gewerkt aan de Gebieds- Gerichte Aanpak (GGA) binnen het plan Aanpak landelijk gebied. Hierin spelen de overgangszones of overgangsgebieden rond natuurgebieden een belangrijke rol. Belangrijke opgaven rondom extensivering, waterkwaliteit, biodiversiteit en emissiereductie/stikstof staan hierin centraal. Biologische landbouw is een vorm van landbouw die hier goed mee uit de voeten kan. Zorg dan ook dat je biologisch stimuleert en faciliteert in deze gebiedsgerichte aanpak en door biologische boeren een goede kans te geven in de overgangszones/gebieden. Dit kan bijvoorbeeld door beleid te ontwikkelen dat extensivering van landbouwbedrijven stimuleert als onderdeel van stikstof en water- en biodiversiteitsbeleid. Daarnaast is het belangrijk om te werken aan een plan van aanpak en duurzaam verdienmodel voor omschakelaars / bio ondernemers in deze gebieden. Zorg voor goede voorlichting over biologische landbouw aan boeren in deze overgangszones.

2. Stimuleer afzetmarkten en werk aan (regionale) ketenontwikkeling

Er is een markt voor biologische producten, maar om areaalgroei te bereiken dient de marktvraag naar bio te groeien. De provincie kan bijdragen door steun aan regionale verwerking, ketensamenwerking en consumenteninitiatieven. Het verder stimuleren van de ontwikkeling tot bioregio's is belangrijk, o.a. de regio's Breda, Eindhoven en Land van Cuijk hebben interesse getoond in een dergelijke regio. Zorg daarbij voor goede aansluiting op het Actieplan Biologisch van het rijk. Daarnaast kan de provincie verder stappen zetten met het BioLokaal project, waarbij het aandeel biologisch en lokaal voedsel dat wordt aangeboden in de eigen catering/bedrijfsrestaurant vergroot wordt en dit tevens wordt aangejaagd bij gemeenten, andere publieke instellingen en grote werkgevers in Brabant. Ook kan er gekeken worden naar andere bedrijfsonderdelen, zoals de inkoop van biologisch groen. Brabant heeft een grote boom- en sierteeltsector die hier graag op inspeelt.

De provincie zou kunnen optreden als verbindende en faciliterende partij in dergelijke keteninitiatieven. Maak hierbij gebruik van landelijke regelingen, zoals de landelijke subsidieregeling VABIOLA, voor afzetbevordering van biologische producten, waar de komende drie jaar middelen vanuit het rijk voor beschikbaar worden gesteld. De Provincie kan de ontwikkeling van projecten voor deze regeling ondersteunen zodat we als Brabant zo goed mogelijk gebruik kunnen maken van landelijke middelen.

3. Pas vergunningverlening aan en zorg dat alle emissie- en milieuvoordelen van biologische productiesystemen erkend worden.

De voordelen van bio-bedrijven worden niet altijd goed herkend in het huidige vergunningensysteem. Zorg dat bedrijven die willen extensiveren dat ook kunnen. Zorg dat alle emissie- en milieuvoordelen van biologische productiesystemen in de vergunning- en beoordelingssystemen erkend worden. Voor een aantal systemen (zoals de biologische melkveehouderij) is de nodige onderbouwing hiervoor al beschikbaar. Voor de biologische varkenshouderij is echter behoefte aan een betere wetenschappelijke onderbouwing van de emissiereductie die met de beschikbare bedrijfssystemen gerealiseerd wordt. Stimuleer onderzoek om waar nodig de wetenschappelijke onderbouwing te versterken zodat de voordelen van de biologische landbouw geconcretiseerd kunnen worden in vergunningverlening.

4. Versnel de groei van het biologisch areaal en stimuleer gronduitgifte met voorrang voor bio-bedrijven

De provincie Noord-Brabant heeft in 2021 de doelstelling geformuleerd om 15 % biologisch areaal in 2030 te hebben, met een tussendoel van minimaal 10% eind 2028. Op dit moment is het areaal ten opzichte van 2021 verdubbeld, naar bijna 4%. Dit betekent dat een versnelling nodig is om deze doelen te halen. We roepen de provincie dan ook op om hier acties op te formuleren. Ga bijvoorbeeld aan de slag met jaartargets en monitoring, gekoppeld aan natuur- en waterdoelen.

De afgelopen periode is gewerkt aan aanpassingen in het provinciale pachtbeleid, waardoor boeren met een biologische bedrijfsvoering voorrang krijgen op pachtgronden. Het is belangrijk om dit te blijven doen omdat biologische bedrijven, omschakelaars en extensieve bedrijven aantoonbare bijdragen leveren aan natuur- en waterdoelen. Kijk daarbij ook naar de mogelijkheid voor een (tijdelijk) lagere pacht voor omschakelaars tijdens deze periode. Draag dit beleid ook uit naar andere (lokale) overheden en organisaties met grondbezit door hen te inspireren, te informeren en kennis te delen. Werk daarnaast waar mogelijk met deze organisaties aan langjarige pachtcontracten, zodat boeren durven investeren in bodemkwaliteit.

5. Integreer biologische landbouw in ander provinciaal beleid en richt subsidies meer op systeemtransitie

Zet provinciale subsidies (zoals voor biodiversiteit en innovaties) ook specifiek in om omschakeling naar biologische bedrijfsvoering te ondersteunen en om externe kosten (waterkwaliteit, biodiversiteit, stikstof) te internaliseren in financieringscriteria.
Steun de biologische landbouw via beleid voor biodiversiteit en landschapsherstel, voor gezondheids- en voedselzekerheidsprogramma's en voor klimaat. Draag daarnaast de waarde van biologische landbouw (beter) uit, zowel intern als extern.

6.Ondersteun kennisontwikkeling voor biologische ondernemers en stimuleer biologisch in het onderwijs

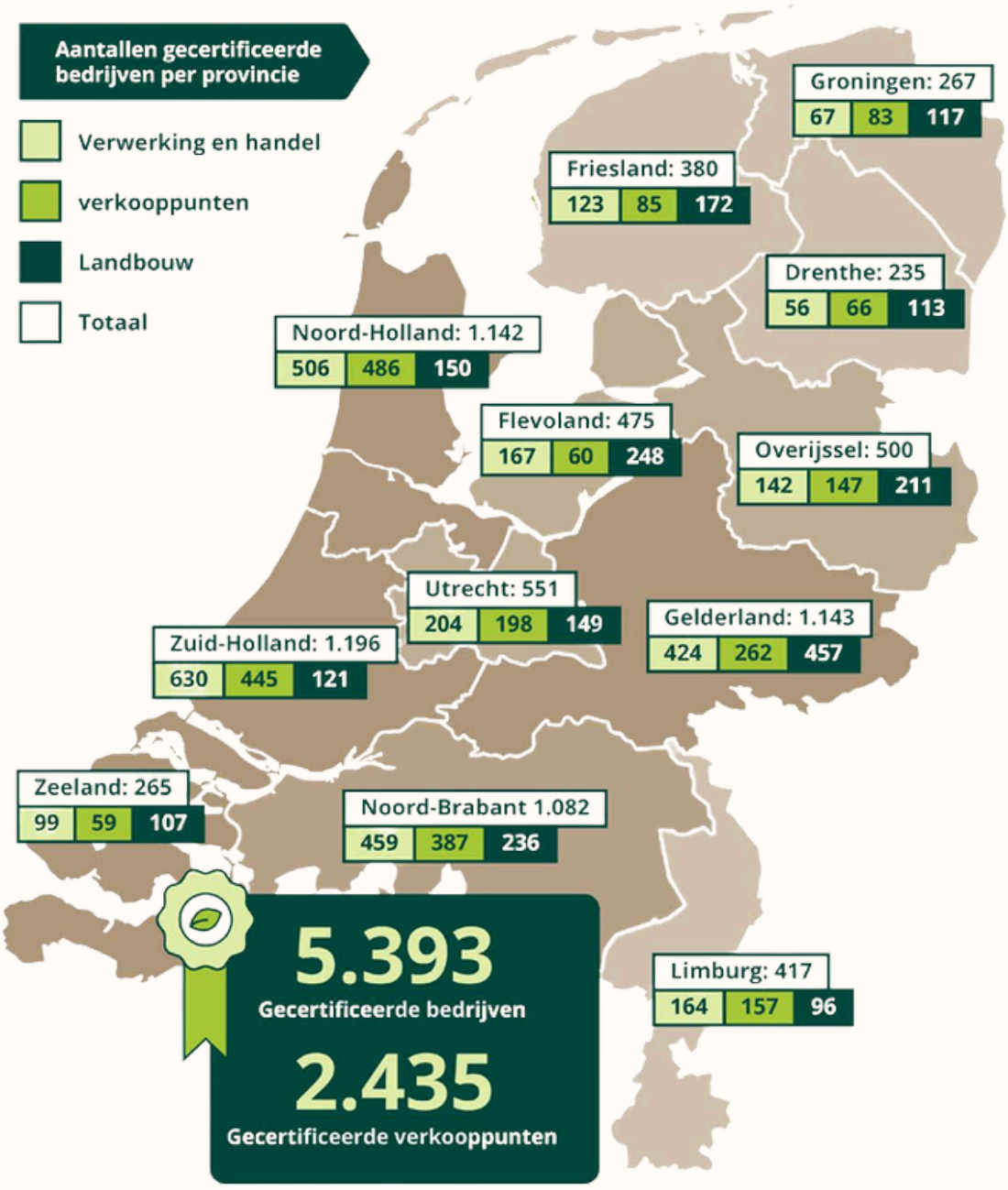
De omschakeling naar biologische landbouw vergt kennis en innovatie in de keten. Zeker gezien de huidige ontwikkelingen en opgaven wordt er een grotere vraag naar biologische kennis verwacht, onder andere op het gebied van omschakeling. De provincie biedt op dit moment reeds ondersteuning aan in de vorm van bio-coaches: breidt dit uit en zorg dat er voldoende adviescapaciteit is voor deze vraag. Stimuleer ook onderlinge kennisuitwisseling tussen boeren en kennis rondom bio in de keten. Denk daarnaast aan het toekennen van kennisvouchers voor biologische kennisvragen of via EIP- of SABE projecten.

Om op lange termijn biologisch een serieuze plek in de landbouwsector te geven is het nodig om te starten in het onderwijs. Op dit moment is er nog te weinig aandacht in het curriculum voor biologische landbouw. De provincie kan hier invloed op uitoefenen door bij te dragen aan de landelijke Biocoalitie Onderwijs. Dit is een Nederlands samenwerkingsverband dat biologische landbouw, voeding en bedrijfsvoering structureel wil verankeren in het mbo-, hbo- en vakschoolonderwijs. Ook in het basisonderwijs is het belangrijk hier al aandacht voor te vragen: de provincie is al actief in programma's als Jong Leren Eten, daar kan biologisch ook een prominentere plek in krijgen.

BIOLOGISCH IN DE PROVINCIE NOORD-BRABANT

Provincie Noord-Brabant was de eerste provincie in Nederland die de ambitie van 15% biologisch areaal in 2030 opnam in haar beleidskader in 2021. Daarna volgde het Ministerie van LVVN en verschillende andere provincies.

Eind 2025 was 4,8% van het Nederlandse landbouwareaal biologisch gecertificeerd. In de provincie Noord-Brabant is dat lager, namelijk 3,2% en in totaal 10.907 hectare biologische grond gecertificeerd of in omschakeling. Een versnelling is nodig om richting de ambitie te komen.

Bron: Skal

BIOLOGISCHE MELKVEEHOUDERIJ

Brabant kiest biologisch!

BIJLAGEN: BIOLOGISCH PER SECTOR

Biologische melkveehouderij

Onderzoeken door Wageningen University & Research, data vanuit de Pilot BioMonitor en de binnenkort op te leveren impactanalyse (van de effecten van opschaling van de biologische melkveehouderij) laten zien dat biologische melkveehouderij een waardevolle bijdrage levert aan maatschappelijke en gebiedsdoelen. Biologische melkveebedrijven hebben gemiddeld minder koeien in absolute zin maar ook per hectare. Dat leidt dus tot een lagere melk- en mestproductie. De fosfaat- en stikstofexcretie per koe liggen gemiddeld lager. Het stikstofoverschot neemt daardoor af, hetgeen positief uitwerkt op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. De totale ammoniakemissie ligt gemiddeld 40 tot 50% lager door het lagere aantal koeien per hectare en het hogere aantal uren weidegang. Tijdens weidegang vindt geen vermenging van mest en urine plaats, dus wordt er minder ammoniak gevormd. Het achterwege laten van kunstmest en chemische gewasbestrijding beperkt de CO2-emissie (van productie en transport) per hectare.

Aanvullende normen

Bovenop de EU-voorschriften en -bepalingen hanteert de gehele Nederlandse biologische melkveehouderij de Aanvullende Normen Biologische Zuivel. Deze, nog verder strekkende normen, zijn vanuit de primaire sector met ketenpartijen opgesteld en worden (onafhankelijk) gecontroleerd door Qlip (privaat). Dit betekent dat er op maatregelenniveau borging is van de biologische melkveehouderij. Een aantal van deze aspecten van de biologische melkveehouderij zijn:

- Uitgebreidere weidegang: gemiddeld ruim 2500 uur per jaar, waarbij minder ammoniak ontstaat dan in de stal (door de scheiding van mest en urine)
- Minder koeien per hectare
- Meer gras en minder mais in het teeltplan: meer blijvend grasland is positief voor biodiversiteit in en boven de grond
- Geen gebruik van chemische synthetische gewasbestrijding: positief voor bodemleven, biodiversiteit en grond- en oppervlaktewater
- Geen gebruik van kunstmest: beter voor bodemleven en biodiversiteit, vermijden CO2 uitstoot voor productie en transport
- Stimulering streekeigen biodiversiteit: mix van agrarisch natuurbeheer, natuurlijke landschapselementen, blijvend grasland en ecologisch slootkantbeheer.

BIOLOGISCHE VARKENSHOUDERIJ

Brabant kiest biologisch!

Biologische varkenshouderij

In het verleden zijn al veel gangbare varkensbedrijven succesvol omgeschakeld naar een biologisch gecertificeerde bedrijfsvoering. Deze omschakeling gaat vrijwel altijd gepaard met een aanzienlijke reductie van het aantal dieren, vaak in de orde van grootte van circa 70%. Een regulier bedrijf met bijvoorbeeld 500 zeugen krimpt bij omschakeling naar ongeveer 150 zeugen. Dit leidt direct tot substantiële milieuwinst: er wordt aanzienlijk minder mest geproduceerd, de vraag naar (geïmporteerd) veevoer neemt af en ook transportbewegingen worden sterk gereduceerd.

Naast deze milieuvoordelen is dierwelzijn een belangrijk pluspunt. In de biologische regelgeving vormt dierwelzijn een centrale pijler. De biologische normen voor de varkenshouderij sluiten goed aan bij het dierwelzijnsniveau dat in Nederland maatschappelijk wenselijk wordt geacht en waar beleid op inzet. Door middel van certificering wordt geborgd dat de hogere kosten die hiermee gepaard gaan, worden terugverdiend via de markt.

Biologische varkenshouderij als onderdeel van het biologische systeem

Biologische bedrijven werken binnen strikt geborgde mineralenkringlopen. Biologische mest moet volledig worden afgezet op biologische grond en de maximale stikstofgift uit dierlijke mest bedraagt 170 kilogram per hectare. Zowel de herkomst en inzet van meststoffen als de naleving van deze normen worden gecontroleerd door Skal, mede op basis van RVO-gegevens.

Binnen de biologische sector is mest dus geen afvalproduct, maar een waardevolle grondstof waarvoor wordt betaald. Een groei van het areaal biologisch gecertificeerde landbouwgrond vraagt daarmee ook om voldoende beschikbaarheid van biologische mest. De biologische varkenshouderij is hierin onmisbaar. Bovendien draagt zij bij aan een robuust teeltsysteem in de akkerbouw: rustgewassen zoals granen vinden hun afzet als veevoer en stro, wat bijdraagt aan een divers en duurzaam bouwplan.

Dierenwelzijn als beleidsopgave

Dierwelzijn staat hoog op de maatschappelijke en politieke agenda. In het kader van het convenant dierwaardige veehouderij is de ambitie uitgesproken om in korte tijd grote stappen te zetten richting een meer dierwaardige veehouderij. Voor de gangbare varkenshouderij betekent dit ingrijpende aanpassingen, waarvan de financiering nog onzeker is. Naar verwachting zal dit deels uit de markt moeten komen en deels afhankelijk zijn van substantiële publieke middelen.

De biologische varkenshouderij voldoet nu al aan deze normen van dierwaardigheid. De meerkosten die hiermee gepaard gaan, worden volledig gedragen door de markt. Dit maakt de biologische sector financieel en maatschappelijk gezond. Wanneer overheden daadwerkelijk willen sturen op verbeterd dierwelzijn, ligt het daarom voor de hand om in te zetten op systemen waarin de markt de meerwaarde betaalt. Dit vraagt om gericht beleid om de vraag naar biologisch varkensvlees verder te laten groeien

Randvoorwaarden voor de biologische varkenshouderij: marktontwikkeling en beleidsruimte

Omschakeling van individuele bedrijven zonder aandacht voor afzet is geen duurzame oplossing. Een cruciale randvoorwaarde voor verdere groei van de biologische varkenshouderij is de vergroting van de markt voor biologisch varkensvlees. Zonder voldoende vraag zijn biologische bedrijven niet levensvatbaar en zullen ondernemers de aanzienlijke investeringen die omschakeling vraagt, niet aandurven.

Daarnaast vormt de **huidige vergunningverlening** een belangrijke belemmering. In het bijzonder binnen natuurvergunningen zijn emissiefactoren leidend. De biologische varkenshouderij past onvoldoende binnen dit systeem, omdat deze emissiefactoren zijn gebaseerd op gesloten stalsystemen met meetbare luchtstromen. Biologische varkenshouderij werkt met open stallen, waardoor directe metingen aan uitgaande lucht niet mogelijk zijn. Hierdoor vallen biologische stallen momenteel in de zwaarst belastende categorie (‘overige stalsystemen’) zonder emissiereductie.

Uit verschillende onderzoeken, waaronder het WUR-rapport Opties voor ammoniakreductie in stallen voor biologische varkens[15], blijkt echter dat ammoniakreductie binnen biologische systemen wel degelijk mogelijk is. Met passende beleidsruimte en erkenning van deze reductiemogelijkheden kan ook de biologische varkenshouderij een substantiële bijdrage leveren aan de bescherming van natuur en milieu.

BIOLOGISCHE PLUIMVEEHOUDERIJ

Biologische pluimveehouderij

Net als bij de varkenshouderij geldt dat in de pluimveehouderij biologische mest op biologische grond moet worden afgezet. Biologisch pluimvee heeft toegang tot een uitloop (behalve als er ophokplicht geldt. Dan moeten de boeren hun pluimvee extra afleidingsmateriaal aanbieden in de stal).

Biodiversiteit en ammoniakreductie

De biologische pluimveehouderij op zich kan een beperkte oplossing bieden voor de emissiereductie. De emissies per dierplaats zijn hoger dan gangbaar (door het groter oppervlak per dier) maar het aantal dieren per bedrijf (en per gezinsinkomen) is veel lager dan in de gangbare landbouw waardoor deze bedrijven ook een kleine bijdrage kunnen leveren aan ammoniakreductie.

Maar er is meer mogelijk. De bemesting in de uitloop is veel lager dan 170 kg N per Ha omdat veel pluimveehouders leveren onder het Duitse KAT-label waar een verbod geldt voor het uitrijden van drijfmest. Biologische pluimveehouders zouden vrijwillig kunnen kiezen voor bemestingsvrije gronden als daar een passende vergoeding tegenover staat. Dit heeft naast voordelen voor de biodiversiteit ook voordelen voor de ammoniakemissie.

Regelgeving verplicht dat de uitloop grotendeels begroeid dient te zijn met schuilmogelijkheden en gevarieerde begroeiing, gelijkmatig verdeeld over de uitloop, waardoor het pluimvee de hele uitloop gebruikt. In de praktijk betekent het dat meer dan de helft van de bedrijven bomen en struiken in de uitloop hebben wat de biodiversiteit vergroot.

“Natuurlijk zal ook de transitie naar en de daarbij noodzakelijke innovatie van biologische landbouw, de ontwikkeling van kringlooplandbouw, meer grondgebonden landbouw, leiden tot het invullen van de maatschappelijke en ecologische opgaven. Als Agrifirm zetten we daar ook vol op in.”

~ Agrifirm

BIOLOGISCHE AKKERBOUW EN TUINBOUW, SIERTEELT EN FRUITTEELT

Biologische akkerbouw en tuinbouw

Eigenlijk is de biologische akkerbouw in Nederland een mix van akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt: naast granen en aardappels worden ook groentes als ui, peen en kool verbouwd. Verder bestaat het bouwplan uit een aandeel stikstofbindende rustgewassen, zoals luzerne en gras-klaver, die in vrijwel alle gevallen als voedergewas voor biologisch gehouden vee dienen. Deze rustgewassen dragen in de vruchtwisseling bij aan stikstofbinding, structuurverbetering van de bodem en onkruidonderdrukking. Het bouwplan (de rotatie tussen verschillende gewassen op een perceel) is veelal ruimer dan in de gangbare landbouw en de bedrijven zijn minder specialistisch. In de gangbare akkerbouw wordt hetzelfde gewas vaak eens in de vier jaar geteeld, in de biologische teelt is dit in de praktijk veelal eens in de zes tot acht jaar. De ruimere vruchtwisseling bij biologische akkerbouw heeft met regelgeving te maken en vooral met instandhouding van de bodemgezondheid.

Voordelen van de biologische akkerbouw en groenteteelt

1. Geen kunstmest en chemisch-synthetische pesticiden
Daardoor zijn er minder chemische residuen in voedsel, minder vervuiling van bodem, lucht en water, betere werkomstandigheden voor boeren en lagere gezondheidsrisico's voor mens en dier

2. Gezondere bodem
Meer organische stof door compost, stalmest en groenbemesters, een actief bodemleven (micro-organismen, schimmels, bodemdieren), minder erosie en betere koolstofopslag en de bodem houdt water beter vast bij droogte en hevige regen

3. Biodiversiteitsvoordelen
Meer variatie in gewassen door ruime vruchtwisseling en/of mengteelt, bescherming van insecten, vogels en andere dieren, meer bestuivers zoals bijen en vlinders, behoud van genetische diversiteit in gewassen en dieren en ondersteuning van natuurlijke plaagbestrijders.

4. Waterkwaliteit
Geen uitspoeling van kunstmest en pesticiden en daardoor schonere sloten, rivieren en grondwater. Dat is goed voor de biodiversiteit en voor mensen.

5. Milieu en klimaat
Lagere uitstoot van broeikasgassen per hectare, minder afhankelijk van fossiele brandstoffen voor kunstmest, meer koolstofvastlegging in de bodem en grotere weerbaarheid tegen klimaatverandering.

6. Landbouw en voedselzekerheid
Robuustere landbouwsystemen door diversiteit en lagere afhankelijkheid van middelen en daardoor duurzame productie op de lange termijn.

7. Economische en sociale voordelen
Bio-boeren krijgen vaak een betere prijs voor hun product en hebben diversiteit in afzetketens. Ze zetten hun product meer dan gemiddeld ook via lokale en nichemarkten af. Door het betrouwbare keurmerk consumentenvertrouwen en maatschappelijke waardering.

Biologische akkerbouw en groenteteelt inzetten

De biologische akkerbouw met haar diversiteit aan gewassen kan een bijdrage leveren aan de transitie van het landelijk gebied. Bijvoorbeeld door de teelt van minder stikstofbehoeftige gewassen in /bij Natura 2000 gebieden. Vanwege de teeltrotatie is het wel belangrijk dat er een werkbare hoeveelheid stikstof in de vorm van dierlijke mest of compost toegediend kan worden.

Sierteelt

De biologische sierteelt is een hele diverse sector met een grote innovatiekracht en veel groeipotentieel. Van pluktuin tot laanbomen en bollenteelt tot kamerplanten. De sector heeft de wind mee en in het afgelopen jaar al grote stappen gezet. De telers zijn bijzonder gemotiveerd om duurzaam te produceren, maar moeten nog veel uitzoeken. Veel van de afgezet verloopt buiten de gebaande paden, via webkanalen of directe verkoop.

Om het aanbod te laten groeien moet er vooral meer aandacht komen voor een gezonde en weerbare bodem “dan heb je vanzelf minder chemie nodig”. En meer overdracht van kennis uit de biologische teeltpraktijk naar het agrarische onderwijs. Blijven investeren in korte ketens en lokale afzet is ook belangrijk “omdat je dan je verhaal kunt vertellen en er bij elke schakel marge voor de teler verloren gaat”.

Fruitteelt

In de fruitteelt staat het gewas (bomen, struiken) er voor lange tijd. Voor de biologische fruitteler is een gezond bodemleven en een gezond ecosysteem daarom extra belangrijk. De biologische fruitteler vertrouwt op natuurlijk evenwicht, resistente rassen, inzet van natuurlijke vijanden en bedrijfshygiëne. Voor sommige ziekten en plagen zijn er natuurlijke middelen beschikbaar die kunnen helpen bij de bestrijding. Windsingels en bloemstroken zijn belangrijk voor het natuurlijk evenwicht op het bedrijf, maar dragen ook bij aan de Nederlandse biodiversiteit.

In Nederland zijn er ongeveer 140 biologische fruitteeltbedrijven met circa 500 hectare biologisch fruit. Biologisch fruittelers verkopen een klein deel direct aan consumenten (‘huisverkoop’), maar het grootste deel van het fruit gaat via afzetorganisaties naar natuurvoedingswinkels, webwinkels, markten en supermarkten.

In de biologische fruitteelt is altijd behoefte aan kennisontwikkeling op het gebied van rassen en veel voorkomende ziekten en plagen. Het blijft een uitdaging om in het Nederlandse klimaat hoge kwaliteit fruit te telen. In de biologische fruitteelt mogen een aantal natuurlijke middelen worden gebruikt en die zijn ook nodig. Bij het beleid om minder middelen in de landbouw te gebruiken en tegelijk omschakeling naar biologische teelt te stimuleren is het voor de fruitteelt belangrijk dat de inzet van deze groene middelen mogelijk blijft.

“Toekomstbestendig boeren is onlosmakelijk verbonden met het behouden en herstellen van biodiversiteit.”

~ LTO Nederland

COLOFON

Dit document is tot standgekomen door samenwerking van Biohuis, Bionext, kerngroep Bioboeren Brabant en ZLTO.

Bionext
Ketenorganisatie voor de biologische sector

Horapark Ede
Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
030 - 233 99 70
info@bionext.nl

@bionext

@Bionext

Biohuis
Vereniging voor biologische boeren & tuinders

Horapark Ede
Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
info@biohuis.org

@biohuis

